

hvad der hedder kirkeligt, skal være fuldstændig frit fra begge Sider og kan ogsaa blive det. Naar den juridiske Side er ordnet, vil Spørgsmaalet om, hvorvidt Præsten er forpligtet til at udføre den kirkelige Vielse, blive et rent indre kirkeligt Spørgsmaal, ganske af samme Art som nu f. Eks. Spørgsmaalet om, hvorvidt en Præst er berettiget til at afvise Folk fra Altergang eller lignende. Vi se ikke, at der opstaar — i alt Fald er det meget sjældent — Spørgsmaal desangaaende, men derom kan man sige, at skulde der opstaa Spørgsmaal med Hensyn til Folks Adgang til kirkelig Vielse af samme Art som Spørgsmaalet om Folks Ret til Altergang, er det et rent kirkeligt Spørgsmaal, og saa vil det være berettiget at anvende de Regler, der findes i § 2, nemlig at saa indankes Spørgsmaalet for Biskoppen og afgøres for et rent kirkeligt Forum.

Naar vi naa dertil, er der kommet Klarhed i Forholdene, og det stemmer i Virkeligheden ogsaa med den oprindelige Ordning af selve Sagen. Den oprindelige kristelige Ordning af Sagen var denne, at Kirken i sig selv ikke blandede sig i den juridiske Side af Sagen. Man indgik i de første kristne Aarhundreder Ægteskabet saaledes, som Skikkene vare i de forskellige Lande, og derefter søgte Brudeparret til Kirken. Til at begynde med var Formen den, at Brudeparret gik til Alters under særlig højtidelige Omstændigheder. Senere udskilles det som en særskilt Akt. Det er først langt hen i Middelalderen under Pave Gregor den 7de, at der fra Kirkens Side stilles Krav om, at der foretages en særlig kirkelig Ceremoni for at godkende Ægteskabet. Det er denne Forordning fra hans Side, som bliver af vidtgaaende Betydning, idet der den Gang jævnlig opstod Konflikter om, hvorvidt en Søn skulde være sin Faders legitime Søn. Der opstod Konflikter i Anledning af, at Kirken ikke vilde godkende en saadan Mand, dersom ikke hans Forældres Ægteskab var kirkeligt indviet. Det første Konflikttilfælde af denne Art her i Landet var overfor Valdemar den Stores Søn med Tovelille, Kristoffer, som var Valdemar den Stores ældste Søn, og efter de hidtil gældende Regler i Danmark vilde være bleven Konge i Stedet for Knud den Sjette. Men da var allerede Kirkens Magt saa stor i Danmark, at den kunde forhindre dette og faa ham tilsidesat, fordi hans Faders og Moders Ægteskab ikke var indviet af Kirken. Af denne Grund blev den yngre Søn, Knud den Sjette, valgt til

Konge. Det er det første Tilfælde af denne Slags i Danmarks Historie. Men selv efter at det var sket, blev det dog længe saaledes, at den juridiske Form var en særskilt Akt, hvorefter fulgte den kirkelige Vielse. Saaledes var Tilstanden i Virkeligheden helt op til den pietistiske Tid, da man begyndte at ville drage alting, ogsaa juridiske Sager, ind under Kirken. Men endnu den Dag i Dag er der en Mindelse i Vielsesritualet om, at der forud for Ægtevielsen i Kirken er gaet en i sig selv bindende Akt, idet det kirkelige Ritual, som de Herrer vide, begynder saaledes: „Efterdi I tilforn have samtykket og tilsagt hinanden, at I ville leve sammen i Ægteskab , saa erklærer jeg eder herved“ Selve denne Form minder om, at der oprindelig forud for den kirkelige Vielse er foregaaet en i sig selv betydningsfuld og bindende Akt. Det er det, der sigtes til, nemlig den borgerlige Side af Ægteskabets Indgaaelse. Det er denne virkelig naturlige og gamle Form, Folketinget har ønsket at slutte sig til, idet det vedtog Lovforslaget om almindelig borgerlig Ægteforening i sin Tid, og det er efter min Mening den eneste naturlige Løsning af dette Spørgsmaal. Jeg kan derfor ikke andet end anbefale Folketinget at vende tilbage til denne Ordning.

Krabbe: Det er ganske rigtigt, hvad det ærede Medlem, der nys havde Ordet, udtalte, at Landstinget har til Grunden forandret det Lovforslag, der var forelagt det; men Landstinget har gjort mere end det. Det har ikke alene forandret et Forslag om tvungen borgerlig Ægteskabsstiftelse til et Forslag om valgfri borgerlig eller kirkelig Ægteskabsstiftelse. Det har gjort en anden og meget indgribende Forandring i dette Forslag. Som det forelaa, gik det ud paa at give en Samling af Bestemmelser vedrørende Ægteskabet, baade dets Stiftelse og dets Virkninger. Alt det har Landstinget taget ud og holdt sig alene til det aktuelle, det øjeblikkelige Strids-spørgsmaal, om der skal være valgfri eller tvungen Form for Indgaaelsen. Og der har jo Landstinget erklæret sig for den Løsning, at det skal være valgfri Vielse. Forslaget gaar, som den ærede foregaaende Taler nævnte, i sine Hovedtræk nu ud paa, at Ægteskab kan stiftes enten ved kirkelig Vielse eller ved en borgerlig Handling, og Ægteparret kan vælge, hvilken af dem det vil. Landstinget har selvfølgelig givet dette en nærmere Udførelse, og jeg vil ikke sige, at Udførelsen deraf er meget